

**Шевчук Наталія**

група 2-М-9/9

ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі»,

м.Тернопіль, Україна

**Natalia Shevchuk,**

group 2-М-9/9

State Higher Educational Establishment «Ternopil College of Food Technology and Trade»,

Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Березівська Надія Стефанівна,**

викладач вищої кваліфікаційної категорії

ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі»

м.Тернопіль, Україна

Scientific supervisor: **Nadiya Berezivska,**

teacher of higher qualification category

State Higher Educational Establishment

«Ternopil College of Food Technology and Trade»,

Ternopil, Ukraine

## **ЯК ПОКРАЩИТИ БІЗНЕС-КЛІМАТ В УКРАЇНІ HOW TO IMPROVE BUSINESS CLIMATE IN UKRAINE**

Створення сприятливих умов і покращення бізнес-клімату для підприємництва в Україні є одним з найважливіших пріоритетів для забезпечення економічного зростання.

Україна продовжує залишатися європейським аутсайдером за рівнем інвестиційної привабливості. Глава комітету ВРУ з питань промислової політики і підприємництва Віктор Галасюк зазначив, що в Україні рівень прямих іноземних інвестицій на душу населення один з найнижчих у Європі, і становить всього 917 доларів на 1 людину. Цей показник в Білорусії вищий удвічі, в Польщі – у 6 разів, в Німеччині – у 15 разів, в Швеції і Норвегії – у 31 рази [1].

За даними Світового банку, за показником чистих прямих іноземних інвестицій, Україна значиться поруч з Ганою, Венесуелою і Бангладеш. Американські інвестиції в економіку України становлять всього 533 млн. доларів, китайські – близько 240 млн. доларів. Крім того, щорічно з України в офшорні юрисдикції виводиться близько 8 млрд. доларів [2].

Складна ситуація і з внутрішніми інвестиціями. За оцінками Vox Ukraine, на руках у українців знаходиться сума понад 50 млрд. доларів, це в 3 рази більше валютних резервів країни, і перевищує обсяг усіх іноземних інвестицій в Україну [3]. Більша частина цих коштів продовжує залишатися за межами економіки, оскільки рівень довіри громадян до банків та інших фінансових організацій продовжує залишатися вкрай низьким. З 2014 року в країні закрилося понад 90 банків, втрати українців у збанкрутілих банках склали близько 10 млрд. доларів [3].

Розвиток внутрішнього інвестування значною мірою стримує інфляція і девальвація національної валюти. Тому у українців досі залишаються популярними заощадження в доларах і євро.

Бізнес розвивається там, де створені сприятливі для цього умови, зазначив Віктор Галасюк. При цьому, за даними опитування 58% підприємців вважають, що держава заважає і обмежує можливості для бізнесу, 28% підприємців вважають державу загрозою для бізнесу, і тільки 14% називають державу партнером для бізнесу. Негативний рівень оцінок економічних умов з боку українського бізнесу є однією з причин низького рівня інтересу іноземних інвесторів до нашої країни [1].

За індексом ведення бізнесу Україна має нижчий показник, ніж у сусідніх країнах. Це ще одна причина, чому іноземні інвестори обходять нашу країну стороною.

На думку директора з маркетингу Metinvest Холдинг Романа Курашева, традиційними проблемами для розвитку бізнесу залишаються неефективна судова система, корупція, і захист прав інвесторів [2].

Українському бізнесу складно конкурувати на міжнародних ринках, оскільки для фінансування компаній немає внутрішнього ринку капіталу, тому доводиться залучати гроші на зовнішніх ринках. А високі кредитні ставки в Україні помітно знижують конкурентоспроможність української продукції.

Для збільшення інвестицій і забезпечення стабільного економічного зростання, в Україні потрібно створити набагато кращі умови для ведення бізнесу, ніж в сусідніх країнах, вважає Віктор Галасюк. Якщо за рівнем прямих іноземних інвестицій на душу населення Україна вийде на рівень Польщі, це принесе в економіку близько 200 млрд. доларів [1].

На думку Галасюка, вже зараз необхідно провести низку перетворень, які сприятимуть покращенню бізнес-клімату [1]:

– Спрощення доступу бізнесу до інфраструктури. На розгляді парламенту перебуває законопроект, який встановлює принцип безкоштовного підключення до інженерних мереж. Також у відкритому доступі буде викладатися інформація про наявність вільних потужностей і точок для підключення. Якщо підприємець підключається до інженерних комунікацій самостійно, витрати, понесені при підключенні, будуть повернуті йому протягом шести місяців.

– Пріоритет українському виробнику. При рівних умовах пріоритет отримує той, хто виробляє свою продукцію в Україні. Щоб не сталося, як з гучним тендером на закупівлю трамваїв у Києві, коли польська компанія Pesa виграла тендер на 1,8 млрд. грн., запропонувавши ціну на 1 тис. грн. менше, ніж український виробник.

– Для прискорення модернізації виробництва в Україні пропонується спростити доступ бізнесу до інноваційного обладнання. Зараз створення нових виробництв стримується високими ввізними митами на імпортоване обладнання. Скасування ввізного мита на високотехнологічне та інноваційне промислове обладнання сприятиме реалізації інвестиційних проектів з модернізації української промисловості і дасть позитивний ефект для економіки.

– Податкові пільги в секторі виробництва і інновацій. Хорошим прикладом може стати Словаччина, яка для всього світу стала сенсацією, країною – відкриттям для великих інвестицій, ставши світовим лідером з виробництва автомобілів з розрахунку на 1000 осіб.

– Лібералізація експортних операцій. Пропонується продовжити лібералізацію валютного законодавства, спростити процедури митного оформлення для експортерів і зняти законодавчі обмеження, що перешкоджають зростанню експорту товарів і послуг.

– Запуск роботи експортно-кредитного агентства (ЕКА) дозволить забезпечити пільгове кредитування, страхування та гарантування експортних поставок на зовнішні ринки. На даний момент відсотки по експортних кредитах, а також вартість страхування експорту в Україні значно вищі, ніж в країнах ЄС.

У нашій країні відсутня державна підтримка страхування і фінансування експорту, вітчизняні експортери працюють в умовах нерівноправної конкурентної боротьби на міжнародних ринках товарів і послуг.

Як очікується, запуск ЕКА дозволить збільшити обсяги експорту та промислового виробництва в Україні, і залучити додаткові інвестиції в економіку.

– Стимулювати розвиток сфери інновацій, в тому числі через розвиток інноваційних парків.

– Відкриття торгових представництв України в інших країнах з метою активізації зовнішньоекономічних зв'язків українського бізнесу.

Отже, створення привабливих умов для ведення бізнесу в Україні, стабільна правова база та забезпечення державних гарантій для інвесторів сприятиме подоланню економічної стагнації і вихід країни на стійке економічне зростання. А також дасть можливість знизити рівень вивезення сировини і капіталу з країни і обмежити відтік кваліфікованих кадрів за кордон.

## Перелік використаних джерел

1. <http://komprompol.rada.gov.ua>
2. <https://news.finance.ua/ua/news/-/412344/kroky-nazustrich-yak-polipshyty-biznes-klimat>
3. <https://finance.ua>

**Шимків Лілія**

група 3-ТКД-132/9

ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі»,  
м. Тернопіль, Україна

**Lily Shimkiv**

group 3-TKD-132/9

State Higher Educational Establishment  
«Ternopil College of Food Technology and Trade»,  
Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Обуд Оксана**

викладач – методист, викладач маркетингу

ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі»  
м. Тернопіль, Україна

Scientific supervisor: **Oksana Obud**

teacher – methodologist, marketing instructor

State Higher Educational Establishment  
«Ternopil College of Food Technology and Trade»  
Ternopil, Ukraine

## УКРАЇНА ТА БІЗНЕС UKRAINE AND BUSINESS

За останні роки Україна зробила низку кроків назустріч бізнесу. Результатом цього стало підняття нашої держави у рейтингу Doing Business за останні три роки більше, ніж на 50 позицій. Та попри значні зрушення у напрямі полегшення умов ведення бізнесу, на цьому шляху лишається чимало каменів спотикання. Та я вважаю, що найважливіший крок – це залучення іноземних інвестицій до інфраструктури нашої країни. Але іноземні інвестори ставляться з недовірою, головна причина цієї недовіри - катастрофічно низька кількість або повна відсутність якісних інвестиційних проектів українських компаній. Тимчасом вільних фінансових ресурсів у світі стає все більше. Як недавно повідомив Bloomberg, неінвестовані кошти всіх світових фондів на 1 вересня 2017 року становили 963,3 млрд. дол.

За даними Держстату, іноземні інвестиції в Україну за січень-червень 2017р. не досягли навіть рівня 2015 року і становили 0,7 млрд. дол. Це з урахуванням того, що величезна їх частина є реінвестуванням українських бізнесів. Чому так відбувається і що з цим робити?

Найперше, що потрібно зробити – скласти якісний інвестиційний проект. Він повинен включати в себе історичні дані за мінімум три роки діяльності бізнесу і найголовніше — фінансову модель з прогнозами зростання компанії на майбутні п'ять років. На жаль, 95% клієнтів, які звертаються до нас з проханням знайти іноземного інвестора, не мають таких документів. Чому такий план важливий для інвестора? Тільки глибоко розуміючи ринок і своє місце в ньому, можна якісно спрогнозувати майбутнє. А глибока аналітика ринків, на яких працює компанія, має для інвестора першочергове значення. Саме широка ринкова експертиза і знання свого продукту зможе по-справжньому ефективно реалізувати весь потенціал компанії. Якщо у компанії нема своїх ресурсів для підготовки такого документа, його можна замовити у професійного консультанта. Вартість цієї роботи варіюється від 3 тис дол. до 30 тис дол. і триває один-три місяці залежно від розміру бізнесу.